

EN COMUNIÓ ECLESIAL: L'ACCIÓ CATÒLICA DES DE LA QUARTA NOTA

Jaume FONTBONA I MISSÉ

Aquest article amplia l'aportació feta, el dissabte 16 de gener de 1999, al Casal Borja de Sant Cugat, als consiliaris coordinats des del Consell Català de Moviments Especialitzats (CCME) de Catalunya i les Balears. Aquest Consell és constituït pels Moviments d'Acció Catòlica especialitzada d'infants: MIJAC, i de joves: JOC, MUEC i JARC. El Dr Josep M. Rovira Belloso sempre ha donat suport a la tasca apostòlica dels nostres Moviments especialitzats; per això no podia faltar-hi una referència i un agraïment.

1. *La imatge del triangle equilàter*

L'acció de l'Esperit fa aparèixer l'Església íntimament lligada amb Crist ressuscitat i amb el teixit d'humanitat d'un lloc concret.¹ Des d'aquesta perspectiva, l'Església apareix com un *triangle equilàter*.² Tota la figura del triangle encarna l'Església en la seva *unitat* i *catolicitat*, i els tres costats iguals designen, respectivament, el *lloc* on s'incultura l'Evangelí, el *bisbe* de tal lloc (que inclou els qui han rebut l'Evangelí i els qui encara no l'han rebut i que són invitats a rebre'l), i l'*Eucaristia* (on tots els cristians del lloc s'apleguen entorn del bisbe diocesà i celebren el que creuen i esperen, el que són i seran: una comunió amb Déu i amb els pobres entre els germans).³

1. Cf. CONCILI VATICÀ II, *Gaudium et spes*, 1.

2. Jaume FONTBONA, «L'estatut teològic de l'agrupació d'Esglésies a Catalunya arran de l'últim llibre de J. M. R. Tillard», *RCatT* XXII (1997) 120. Ho hem desenvolupat en: «La comunió de l'Esperit: lloc bo de trobada entorn del bisbe i l'Eucaristia», *RCatT* XXIII (1998) 357-370; i abans en: *Comunió y sinodalidad. La eclesiologia eucarística después de N. Afanasiev en I. Zizioulas y J. M. R. Tillard* (Col·lecció Sant Pacià LII), Barcelona: Facultat de Teologia de Catalunya – Herder 1994, pp. 404-423.

3. Cf. J. M. R. TILLARD, *L'Église locale. Ecclésiologie de communion et catholicité* (Cogitatio Fidei 191), Paris: Cerf 1995, pp. 219-241, 250-265, 265-291.

Aquests tres costats iguals d'essencials configuren singularment una Església local, impedit que s'aïlli, ja que la constitueixen *una* i *catòlica*. I també configuren l'Acció Catòlica, perquè el que es diu de l'Església local es pot dir de l'Acció Catòlica. Ara bé, en una Església local, tot i que hi ha *plenament* l'Església de Déu, no és *tota* l'Església de Déu, perquè és *comunió d'Esglésies*. Aquesta convicció articula cada Església local amb la resta d'Esglésies locals i concep la singularitat d'una Església, la de Roma, regada amb la sang dels apòstols Pere i Pau, com un servei a la unitat i a la comunió de totes les Esglésies d'Orient a Occident, del Nord al Sud.

El bisbe posa en marxa l'exercici de la *sinodalitat* en l'acció pastoral. El Concili Vaticà II recorda al bisbe que té especialment l'*Acció Catòlica* (AC) perquè els laics col·laborin, sinodalment, en l'acció pastoral de l'Església local.⁴ El bisbe, amb l'AC, possibilita que l'Evangelí arribi als diversos ambients de la diòcesi, procura el creixement en la fe des de la vida i l'acció, i facilita l'espai perquè els infants, els joves i els adults visquin la sinodalitat en l'organització pròpia de cada Moviment.

La comunitat sacerdotal reunida en *assemblea eucarística*, tots junts en el mateix lloc (ἐπι τὸ αὐτό), *reviu el que és*: una comunitat sacerdotal, i com a tal consagra i ofereix el món, la realitat on viu, la vida i acció dels seus diversos membres i tota ella sencera a Déu (cf. Rm 12,1); *fa un tast d'eternitat*: la comunió del Regne de Déu; *visibilitza la mútua relació* entre el president (l'u) i tota la comunitat celebrant (la multitud), cadascú des del seu lloc i servei en l'Església; *manifesta la unitat del seu bisbe* (l'un) amb totes les Esglésies locals disperses en el món (la multitud).

En l'*Eucaristia* s'expressa i es viu el lligam entre servei (διακονία) de la Taula del Senyor i servei de solidaritat amb els pobres. Aquest lligam entre comunió (κοινωνία) eucarística i comunió de solidaritat amb els pobres compromet tota la *comunitat sacerdotal* al servei (διακονία) dels pobres del lloc on té les arrels, a fer-los un lloc en la *κοινωνία* eucarística, ja que són els *preferits* del Pare (cf. Mt 11,25-26; Lc 10,21; Jm 2,5) i els germans de Crist (cf. Mt 25,40).

L'*Eucaristia reflecteix i fa créixer* la comunió i la sinodalitat de l'Església en la mateixa celebració; on tota la *comunitat sacerdotal*, «cadascú segons el seu grau, és *liturg* de la *κοινωνία*», no solament viu la superació de qualsevol divisió (per edat, sexe, condició social o professional, o pel fet de pertànyer a un cert moviment eclesial, o a una agrupació personal o comunitat religiosa determinades); sinó també viu la sana pluralitat i diversitat. És a dir, fa experiència d'existir com a *comunió* (cf. Ac 4,42) i d'esdevenir un sol cos pel fet de participar d'un sol pa (cf. 1Co 10,17), on la *carn* de Crist és la *carn* de l'Església. Per això, l'*Eucaristia* ha d'amarar no sols tota la vida i acció de tot moviment d'AC, sinó també tota la vida i acció de cada Església local i, des d'ella i per ella, la comunió de les Esglésies.

4. Cf. CONCILI VATICÀ II, *Christus Dominus*, 17.

La reconciliació evangèlica s'actualitza en l'espai geogràfic que anomenem *Església local*; que és l'Església de Déu en *un lloc*, arrelada en la diversitat d'un territori i en relació amb «els llocs on l'home neix, treballa, viu, sofreix, gaudeix, estima, s'expressa, es construeix una història, es perpetua». ⁵ L'Església local és, doncs, l'Església que s'estructura, amb tota la seva saba, en una porció d'humanitat per a salvar-la, inserint-la en la *comunió* universal de totes les comunitats que viuen, han viscut i viuran de la mateixa gràcia fins a la vinguda del Fill de l'home. ⁶

Des dels orígens, l'Església és *de Déu i d'un lloc*. Que sigui *de Déu*, vol dir que l'Església en ve i s'hi encamina, acompanyada per Jesucrist i animada per l'Esperit. Que sigui *d'un lloc*, vol dir que l'Església fa seus els goigs i les esperances, les tristeses i les alegries de tots els infants, joves i adults, sobretot dels més pobres, d'aquell lloc concret on s'arrela i s'edifica; i que també fa seu l'*espai natural* d'aquell lloc. Tot en l'Església, àdhuc ella mateixa, és, perquè *existeix en relació*, en relació amb Déu o amb Crist (és *Església de Déu*, *Església de Crist*), o en relació amb un lloc concret (*Església de N*). ⁷

Els moviments d'AC es defineixen per la realitat on arrelar l'Evangeli i plantar la llavor del Regne; per això són territorials: el seu territori és la diòcesi, on viuen el peculiar arrelament de la fe (una fe radicalment contextualitzada) i la consciència de ser cridats des del medi o de la feina, abans de ser-hi enviats; es formen militants i dirigents implicats en el món i en l'Església local. ⁸ Els moviments d'AC, des de la seva pròpia peculiaritat, esdevenen *lloc de trobada amb Déu* des del propi context (espai relacional) on s'educa i s'evangelitza.

El principi de *territorialitat* en què es fonamenta tant la diòcesi i l'AC com la parròquia ha de ser comprès a la llum d'una nova visió del lloc, no tant jurídica sinó més relacional. Així, el principi de territorialitat ha de ser comprès des de l'espai relacional que interacciona l'home i la dona amb la natura, i també amb la diversitat d'ambients en què viuen i actuen: l'estudi, el treball, el turisme, la marginació... És tota una *diversitat* a assumir i purificar per la novetat de l'Evangeli de Déu, que s'arrela en un espai relacional i en transcendeix tot tret cultural i geogràfic. Això no vol dir, però, que calgui suprimir el principi de territorialitat: l'home i la dona són sempre d'un lloc, Déu els posa en un espai relacional, on existir en comunió.

5. J. M. R. TILLARD, *Carne de la Iglesia, carne de Cristo. En las fuentes de la eclesiología de comunión* (Verdad de Imagen 131), Salamanca: Sígueme 1994, p. 140.

6. Cf. J. M. R. TILLARD, «L'Universel et le Local», *Irénikon* 61 (1980) 39.

7. *Església de Déu*: 1Co 10,32; 11,22; 15,9; Ga 1,13; 1Tm 3,15; *de Crist*: Mt 16,18; *d'un lloc* (una ciutat): Ac 8,1; 11,20-21.22; 13,1; 20,17; Rm 16,1; 1Co 1,2; 2Co 1,1; Col 4,16; 1Te 1,1; 2Te 1,1; Ap 2,1.8.12.18; 3,1.7.14.

8. Cf. Michel BEAUDIN, «Les mouvements d'Action Catholique comme pratique et théologie critiques», *Laval théologique et philosophique* 52 (1996) 67-84.

2. L'Acció Catòlica, l'organisme sinodal quotidià de l'Església local

El teòleg dominic Jean-Marie Roger Tillard recorda que, en l'Església de Déu, són inseparables *Veritat* (la que en Jesucrist s'ha manifestat en la carn) i *autoritat*. En efecte, els ministres ordenats, amb el carisma de govern que l'Esperit els dóna, i tots els batejats, habilitats per l'Esperit del Senyor, estan sota la influència d'aquesta Veritat i al seu servei, perquè només Déu Pare regni. Certament, hi ha necessàriament i estructuralment *comunió* i interrelació (*circumincessio*) entre la igualtat que exigeix la participació de *tots* i la diversitat de responsabilitat o de competència *al si mateix d'aquesta igualtat i d'aquesta participació*.⁹

La igualtat és tal que tots reben el mateix Baptisme, la mateixa Eucaristia, la mateixa Penitència, la mateixa Unció dels malalts. La diferència és tal que la comunitat no té cap ascendent sobre la naturalesa d'algunes de les funcions que posseeix, encara que gaudeixi d'una llarga llibertat sobre la manera com alguns membres hi accedeixen (a vegades també per vot popular). En efecte, aquestes funcions li són donades pel *sagrament de l'Orde*. En l'Església local, el fonament de l'estructura eclesial és sacramental. Res no se n'escapa, tampoc el que es refereix al seu govern. Heus ací que l'arrel de la institució eclesial, representada pel ministeri apostòlic, és un do de Crist a l'Església, garantit i portat per un carisma de l'Esperit.¹⁰

L'arrel de la sinodalitat és, doncs, sacramental. I la sinodalitat manifesta la *comunió de l'Esperit*. L'Església de Déu és la *comunió* (κοινωνία) dels fidels amb el Pare i entre ells, pel Fill, en l'Esperit; *comunió* que la sinodalitat estructura, conserva, nodreix espiritualment, estabilitza, perpetua en l'espai-temps.¹¹

La sinodalitat, com diu la paraula (*caminar junts*), posa en camí junts la responsabilitat i missió de tots els fidels amb la d'alguns d'aquests que han rebut el sagrament de l'Orde, el do de l'Esperit al servei de la *comunió eclesial*. Els drets i deures de tots els fidels *s'arrelen en el sagrament* de la Iniciació cristiana (Baptisme, Confirmació i Eucaristia), i la responsabilitat específica del ministre ordenat *és fonamenta en el sagrament* de l'Orde; uns i altres, *en comunió*, teixeixen junts l'*estructura sacramental* de l'Església local.¹² En efecte, el que manifesta l'Eucaristia, que tots celebren però un de sol és el sagrament de Crist-Cap, s'ha de verificar, analògicament, en tots els plans de l'existència eclesial.

9. Cf. TILLARD, *L'Église locale*, 326.

10. J. M. R. TILLARD, «L'Esprit Saint et la question œcuménique de l'institution ecclésiale. Point de vue de l'Occident latin», *Irénikon* 71 (1998) 24.

11. Cf. *Ibid.*, 29-30.

12. Cf. L. M. CHAUVET, «El fundamento sacramental de la autoridad en la Iglesia», *Selecciones de Teología* 145 (1998) 25-33 (versió castellana de «Le fondement sacramentel de l'autorité dans l'Église», *Lumière et Vie* 229 [1996] 67-80).

La sinodalitat en l'Església local posa en el mateix camí el ministeri de comunió local (el *presbyterium* i els diaques) i aquest *ministeri* local amb la resta dels fidels cristians de la diòcesi. I un exemple quotidià és l'Acció Catòlica; és a dir, l'Acció Catòlica és l'*organisme sinodal quotidià* de l'Església local (o diòcesi o bisbat), perquè no sols posa en el mateix camí, el de l'Església, el de Crist cap al Pare, el ministeri apostòlic i la vida i acció dels militants, sinó també perquè fa interaccionar la Paraula rebuda pel ministeri apostòlic amb la Paraula a inculturar en la humanitat present en la diòcesi, fent-la arribar a tots els racons. Altres realitats sinodals permanents però no quotidianes de l'Església local són el Consell Pastoral Diocesà i el Consell del *presbyterium*.

3. L'Acció Catòlica, participació en la diaconia de l'Església local

Tots els militants, com a batejats i confirmats, participen de la *triple diaconia* de l'Església local: la *diaconia* de la Paraula, la de la Litúrgia i la de la Caritat o Solidaritat; que serien com els treus peus de l'Església local amb què camina el camí de Jesús cap a la casa del Pare.

El *Decret sobre l'activitat missionera de l'Església (Ad gentes)* del Concili Vaticà II, al final del núm. 15 i dins el capítol dedicat a l'obra missionera, afirma:

«Però a fi de plantar l'Església i fer créixer la comunitat cristiana, són necessaris ministeris diversos (*varia ministeria*) que, desvetllats per crida de Déu d'entre la mateixa congregació dels fidels, han d'ésser per tots fomentats i cultivats amb diligència; entre aquests oficis (*munera*) hi ha els ministeris dels sacerdots, dels diaques i dels catequistes, com també l'Acció Catòlica. Semblantment, els religiosos i les religioses, tant amb la pregària com amb l'activitat fan un servei indispensable a l'arrelament i a l'enfortiment del Regne de Crist en les ànimes i a la seva constant expansió.»

Els bisbes espanyols, amb el Document *Els laics cristians, Església en el món* (CLEM),¹³ volen subratllar «la singular forma de ministerialitat eclesial» de l'AC:

«D'acord amb la doctrina de les quatre notes, no és una associació més, sinó que en les seves diverses realitzacions —encara que potser sense aquestes sigles concretes— té la vocació de manifestar la forma habitual apostòlica dels laics de la diòcesi, com un organisme que articula els laics d'una manera estable i associada en el dinamisme de la pastoral diocesana. Amb raó, Pau VI inicialment, i últimament i amb freqüència Joan Pau II, han qualificat l'Acció Catòlica com “una singular forma de ministerialitat eclesial”» (CLEM 95).

13. CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA, *Els laics cristians, Església en el món. Línies d'acció per a promoure la corresponsabilitat i la participació dels laics en la vida de l'Església i en la societat civil* (Documents del Magisteri 17), Barcelona: Claret 1992.

El Concili Vaticà II recorda que el Baptisme ens constitueix en confessors de la fe rebuda; la Confirmació, en testimonis de Jesucrist amb la força de l'Esperit; i l'Eucaristia, en donadors de la pròpia vida i en *un de sol* en Crist.¹⁴ Tots els cristians som evangelitzadors, i, per tant, portem els altres a trobar Crist en la *comunió eclesial*: comunió amb Déu i amb els pobres i entre els germans. Comunió que es visibilitza i se celebra en l'Eucaristia dominical.

Una primera conclusió és que tot cristià és cridat a viure unit a Crist per a fer fructificar la vocació rebuda de l'Esperit. En efecte, tot creient batejat, confirmat i que participa de l'Eucaristia té la responsabilitat d'encarnar l'Evangelí i de fer present el Regne, segons el carisma rebut, allà on viu i es mou (és la sal i la llum, el llevat dins la pasta, el gra de mostassa). Aquesta responsabilitat fa que visqui la pròpia existència com una *ofrena* a Déu i als altres (cf. Rm 12,1). Per això l'Esperit li atorga aquella «percepció» que l'ajuda a descobrir *els signes dels temps* i a posar-los sota l'Evangelí i en sintonia amb el disseny de Déu (tal com és expressat en Ef 3,6). L'anomenada *Revisió de Vida* és l'eina que exercita i desenvolupa aquesta «percepció» (lligar la fe i l'Evangelí amb la vida i acció). Aquesta «percepció» també ha de sintonitzar l'ona del *discerniment* del propi bisbe diocesà, que vetlla perquè el que s'ha «percebut» estigui en comunió amb l'Església de Jerusalem (comunió en el temps) i amb l'Església de Roma (comunió en l'espai).

Concretament, la *Revisió de Vida* educa a escoltar el *sentit de la fe* que l'Esperit Sant suscita en cada militant batejat i confirmat, i a escoltar la *fe rebuda* pel ministeri apostòlic, fent servir les dues orelles amb què l'Església local fa el camí de Jesús cap al Pare:

1) L'orella *dreta*, que escolta *la remor de fons* rebuda pel ministeri apostòlic, que uneix l'avui amb l'esdeveniment primordial de la Pasqua i Pentecosta (la sintonia en el temps) i que se sent igual en totes les Esglésies locals d'arreu del món (la sintonia en l'espai).

2) L'orella *esquerra*, que escolta els goigs i esperances, les tristeses i angoixes dels infants, joves i adults que viuen en el món, sobretot dels pobres, oprimits i exclosos; escolta les preguntes sobre l'origen i el destí del món creat; escolta el soroll de les guerres, de les lluites per la justícia i la pau i pels drets humans; escolta el crit dels obrers i dels explotats; escolta les manifestacions de la fe del poble i els diversos sons que el *sentit de la fe* va donant a l'escolta de la Paraula de Déu.

La *Revisió de Vida* fa possible que la fe mai no sigui la mateixa, però sempre en contínua osmosi amb l'acció del ministeri apostòlic, que té cura de mantenir la fe de l'Església sempre idèntica a la dels Apòstols. Així, doncs, la *Revisió de Vida* educa a actualitzar l'Evangelí rebut pel ministeri apostòlic en l'espai-temps, perquè essent *sempre idèntic mai no sigui el mateix*; i així esde-

14. Cf. CONCILI VATICÀ II, *Lumen gentium*, 11.

vingui *menjar i beguda veritables*, i alhora radical novetat, en els diversos medis i realitats en què els infants, joves i adults viuen i es mouen.

El que defineix l'*Acció Catòlica (AC)* és l'evangelització dels diversos ambients d'una diòcesi (per exemple, Barcelona), el creixement en la fe des de la vida i l'acció, i l'organització dels seus membres (adults, joves, infants) entorn del propi bisbe diocesà.

Ara bé, cap moviment d'AC no és tota l'AC; tampoc l'AC no és la suma dels seus moviments; l'AC és la comunió de tots els moviments d'infants, de joves i d'adults que la formen, com l'Església de Déu és la comunió de totes les Esglésies locals d'Orient a Occident, del Sud al Nord.

Els Moviments d'AC que posen l'accent evangelitzador en un medi socio-cultural (obrer, rural...) són anomenats *especialitzats* o de medi, i si el posen en les realitats i en el món social de la parròquia són anomenats *generals*. Els generals vetllaran perquè hi hagi una presència militant en les realitats parroquials, impulsaran un laicat evangelitzador i format, contribuiran en l'edificació de la vida comunitària parroquial i també perquè la parròquia sigui com el *fontanal* o el *pou* del lloc.¹⁵ Tant els *especialitzats* com els *generals* tenen *quatre notes* o trets que fan siguin d'AC:¹⁶

1) L'*evangelització* és la seva finalitat. Es fa des d'una organització i una pedagogia activa, es parteix sempre de la vida i acció (dels fets concrets) a fi d'incidir-hi i transformar-les.

2) El *protagonisme* dels infants, joves i adults. Perquè l'Evangelí arrel i amari el teixit social i cultural d'un medi, d'un lloc (un espai humà inserit en un barri, una ciutat, un poble, una àrea metropolitana, una comarca, una regió), els infants, joves i adults s'organitzen. El grup és *la llar de foc* del procés educatiu i evangelitzador, on s'aprèn a ser responsable del propi procés i del Moviment que el fa possible.

3) L'*organització* ajuda a fer experiència d'Església: *tot i que som molts, som un de sol en Jesucrist* (cf. 1Co 10,16-17; Ga 3,26-28); a fer l'experiència de conèixer i seguir Jesucrist tots junts, de trobar-lo en l'Evangelí, en un medi o lloc concrets, de reconèixer-lo en l'Eucaristia (cf. Lc 24,30-31) i en els pobres (cf. Mt 25,35-40; 2Co 8,9). L'organització també és la porta perquè altres infants, joves i adults es trobin amb Jesús ressuscitat que camina i compta amb ells (cf. Lc 24,13-35), i perquè el Regne de Déu creixi enmig dels infants, joves i adults d'un lloc o d'un medi, especialment enmig d'aquells amb qui ningú no compta.

4) La *comunió eclesial* s'expressa en el *caminar junts* tots els cristians d'un lloc entorn del seu bisbe. Per això tot Moviment d'AC és diocesà: l'Església s'edifica en un lloc entorn d'un bisbe; però també interdiocesà, quan agrupa diverses diòcesis d'un territori o

15. Cf. FEDERACIÓN DE MOVIMIENTOS DE ACCIÓN CATÓLICA ESPAÑOLA, *La Acción Católica Española. Documentos*, Madrid 1996, pp. 66-67.

16. Cf. CONCILI VATICÀ II, *Apostolicam actuositatem*, 20; JOAN PAU II, *Exhortació apostòlica postsinodal «Christifideles Laici»*, 31; CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA, *Els laics cristians, Església en el món*, 124-128; CONCILI PROVINCIAL TARRACONENSE, *resolució* 29.

país amb identitat pròpia: *Catalunya i les Illes*. Els Moviments d'AC no són una ONG més, perquè s'estructuren entorn del ministeri apostòlic del bisbe, dels preveres i dels diaques. Els Moviments d'AC col·laboren amb el *presbyterium* diocesà perquè l'Evangeli s'arrel en la pròpia diòcesi, creï l'espai de reconciliació que porta la salvació de Jesucrist, i impliqui la pròpia realitat en la *recapitulació de Crist* (= retornar-ho tot a Déu Pare).

El *bisbe diocesà* ni pot prescindir del seu presbiteri (que l'*ajuda* en l'anunci de l'Evangeli i l'*aconsella* en el govern de la diòcesi) ni de l'acció organitzada dels altres cristians «no ordenats» perquè l'Evangeli sigui menjar i beguda veritables en els diversos ambients de la diòcesi, i perquè el teixit d'humanitat que hi és inscrit sigui *la-humanitat-que-Déu-vol*, el món nou. Precisament la missió dels Moviments d'AC és oferir als infants, als joves i als adults d'un ambient, d'un barri o ciutat, d'una parròquia, la trobada amb Jesucrist, perquè entrin en la comunió amb Ell i amb el Pare i amb els pobres i entre els germans. I ofereixen aquesta possibilitat des de la llibertat, esdevenint *sal* i *llevat* en el propi ambient i *llum* del lloc.

El *bisbe diocesà* té, doncs, els Moviments d'AC perquè l'Evangeli arribi sempre més lluny, arribi allà on no arriba des de les altres realitats diocesanes, com són les parròquies i els serveis diocesans. A més, l'Esperit Sant ajuda els Moviments d'AC, per mitjà de la Revisió de Vida que amara tota la seva vida, acció i organització, a *corregir, guarir, aclarir, adaptar* la institució eclesial (representada pel bisbe diocesà), fins i tot a *suplir* les seves mancances i espifiades.¹⁷ D'altra banda, els Moviments d'AC estem en comunió amb el bisbe, perquè l'Evangeli que anunciem, que inculturem en els diversos medis, sigui l'Evangeli de Jesucrist, i no pas una ideologia o una sèrie de valors. Perquè rebem l'Evangeli i no ens l'inventem i perquè sempre sigui nou i mai rebaixat, estem en comunió amb el bisbe diocesà, i alhora, el ministeri apostòlic del bisbe, dels preveres i dels diaques és present en la vida i acció i en l'organització dels Moviments d'AC. L'acció i la presència de l'Esperit són inseparables d'aquesta interacció entre el dinamisme dels Moviments i el ministeri apostòlic del bisbe.

El consiliari d'un moviment d'AC, sigui o no ordenat, *està al servei de la fe rebuda dels Apòstols*. Per això, en cas que no hi hagués cap consiliari ordenat, la referència al bisbe diocesà continua essent essencial, perquè ens connecta amb els Apòstols, els quals ens connecten amb la Paraula *feta menjar i beguda veritables* (Jn 6,55; cf. 1,14).

Tot militant (adult, jove, infant) d'un moviment d'AC, al llarg de tot el procés educatiu i creient i al si del *lloc bo* que crea l'Eucaristia celebrada en la comunió apostòlica, fa el *tast* (viu en la fe) dels dos trets clau de la identitat de l'Església del Crist: la *comunió*, és a dir, ser un de sol en Crist, tot i ser molts i

17. TILLARD, «L'Esprit Saint», 39.

diferents, i la *sinodalitat*, és a dir, caminar tots junts amb Crist i amb els pobres, malgrat la diversitat de ritmes, cap al Regne del Pare.

Comunió i sinodalitat viscudes per tot militant en el si del propi Moviment i en una diòcesi:

1) en la participació de l'*edificació del lloc bo*, que és l'Església, en el seu entorn humà i natural (*tret reial* del sacerdoci baptismal);

2) en la participació del *lliurament de Crist*, perquè en el seu entorn hi brilli la justícia de Déu, és a dir, porta a l'Eucaristia dominical la seva vida i acció i la del seu entorn, perquè hi siguin transformades i esdevinguin *llum i sal* per als companys i companyes i alhora *llevat* enmig del seu entorn (*tret sacerdotal* del sacerdoci baptismal);

3) i en la participació de la missió apostòlica de l'Església: fer que l'Evangelí arrel·li entre els qui no tenen veu ni vot en el nostre entorn neoliberal i sigui per a ells missatge de salvació (*tret profètic* del sacerdoci baptismal).

En definitiva, aquesta participació en l'edificació i la missió apostòlica de l'Església i en la donació gratuïta de Crist és una crida suscitada per l'Esperit a la santedat.

Però l'experiència comunal i sinodal de tot militant d'un moviment d'AC no serà del tot conscient sense el ministeri apostòlic del bisbe diocesà i dels consiliaris en comunió amb el seu bisbe, que li recorden que tot ve de Déu Pare i que Déu Pare pel seu Fill i en la comunió de l'Esperit ha volgut un *lloc bo* per a tota la humanitat. Així es realitza el principi eclesiològic de l'Església indivisa rebut pel Concili Vaticà II: l'edificació del cos ha estat confiada a tots, cadascú segons els carismes rebuts de l'Esperit.¹⁸

Tota l'Església local és, alhora, *una comunitat* al servei de l'Evangelí. Tots *caminem junts* perquè l'Evangelí arribi sempre més lluny, i l'Esperit Sant guia el bisbe diocesà en la seva missió de vetllar i discernir que tots *caminem junts* i en la *comunió catòlica i apostòlica*.¹⁹

Jaume FONTBONA I MISSÉ
Pont, 3
E – 08030 BARCELONA

18. Cf. CONCILI VATICÀ II, *Presbyterorum ordinis*, 9.

19. Sobre la relació de l'Acció Catòlica amb el ministeri apostòlic: «Arrel, identitat i missió de l'anomenat sacerdoci ministerial», *RCatT* XXII (1997) 375-378.

Summary

This review presents Catholic Action in terms of its fourth note, which stresses communion with the ministry of the diocesan bishop. Set in the heart of local Church, Catholic Action emerges as an everyday synodal body which takes part in *building the good place* –the Church– in its natural, human setting; in *commitment to Christ*, because around Him God's justice shines; and in the *apostolic mission of the Church*, in order for the Gospel to take root in those lacking any say in this neo-liberal milieu and to become a message of salvation for them. In short, participating in building up the Church's apostolic mission and in freely giving of Christ is the call of the Spirit to the sanctity of all militants of the Catholic Action movement.